

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΔΑ:ΩΜΤΖ46ΜΠ3Ζ-ΜΣΞ

Αθήνα, 1 Δεκεμβρίου 2020

Ε. 2190

ΠΡΟΣ: Ως πίνακα διανομής

Θέμα: Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 4745/2020 (ΦΕΚ Α΄ 214/6-112020) περί προσθήκης άρθρων 4Α έως 4Κ στο ν. 3869/2010 για την επιτάχυνση της εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή τους

ΣΧΕΤ: Οι εγκύκλιοι οδηγίες ΠΟΛ. 1036/2016, 1122/2018 και 1213/2018

Σας κοινοποιούμε συνημμένα τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4745/2020 «*Ρυθμίσεις για την επιτάχυνση της εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων του ν. 3869/2010, σύμφωνα με τις επιταγές της παρ. 1 του άρθρου 6 της Ε.Σ.Δ.Α., ως προς την εύλογη διάρκεια της πολιτικής δίκης, τροποποιήσεις του Κώδικα Δικηγόρων και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α΄214/6-11-2020), με το οποίο προστέθηκαν στο ν. 3869/2010 (ΦΕΚ Α΄130) άρθρα 4Α έως 4Κ. Στα ανωτέρω άρθρα προβλέπεται υποχρεωτικός επαναπροσδιορισμός του χρόνου συζήτησης των αιτήσεων ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων του ν. 3869/2010 που εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό και για τις οποίες έχει προσδιοριστεί δικάσιμος μετά τις 15/6/2021, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης από τον οφειλέτη/αιτούντα, καθώς και ειδική διαδικασία για την εκδίκαση των εν λόγω δικαστικών υποθέσεων.

Ειδικότερα, με την παρούσα εγκύκλιο παρέχονται οδηγίες για την ορθή εφαρμογή των βασικών διατάξεων των νέων άρθρων που άπτονται της συμμετοχής του Δημοσίου, ως πιστωτή, στη δικαστική διαδικασία για τη ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και επισημαίνονται α) οι σύντομες προθεσμίες που τίθενται στο νόμο αφενός μεν για την υποβολή της αίτησης επαναπροσδιορισμού και την επίδοση αυτής στο Δημόσιο (και τους λοιπούς πιστωτές), αφετέρου δε για την κατάθεση στο δικαστήριο προτάσεων/απόψεων και την άσκηση ενδίκων μέσων και β) η διαδικασία επίδοσης, κοινοποίησης και κατάθεσης εγγράφων μέσω ορισμένης ηλεκτρονικής πλατφόρμας, που προβλέπεται στο νέο νόμο.

Οι λειτουργικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που προβλέπεται στο νόμο για την υποστήριξη της διαδικασίας επαναπροσδιορισμού των αιτήσεων του ν. 3869/2010 ρυθμίζονται στην υπ' αριθ. 136042 ΕΞ/30-11-2020 (ΦΕΚ Β' 5278/30-11-2020) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Επικράτειας, η οποία επισυνάπτεται στην παρούσα εγκύκλιο προς ενημέρωσή σας.

Τέλος, σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 265 του πρόσφατου ν. 4738/2020 (ΦΕΚ Α' 207/27-10-2020), από την 1η/1/2021 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού) παύει η δυνατότητα υποβολής νέων αιτήσεων του ν. 3869/2020. Οι διατάξεις του ν. 3869/2010, συμπεριλαμβανομένων των νέων διατάξεων των άρθρων 4Α έως 4Κ αυτού, που κοινοποιούνται με την παρούσα, εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις.

Α. Υποχρεωτικός επαναπροσδιορισμός αιτήσεων του ν. 3869/2010 - Πεδίο εφαρμογής

Όπως προαναφέρθηκε, η διαδικασία των νέων άρθρων 4Α έως 4Κ του ν. 3869/2010 εφαρμόζεται σε αιτήσεις ρύθμισης χρεών του νόμου αυτού, που εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό και των οποίων η συζήτηση έχει προσδιορισθεί μετά τις 15/6/2021, είτε πρόκειται για την αρχικώς ορισθείσα δικάσιμο, είτε για δικάσιμο μετ' αναβολή ή μετά από ματαίωση της υπόθεσης.

Για την εισαγωγή προς συζήτηση των ανωτέρω αιτήσεων, σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, απαιτείται να υποβληθεί από τον αιτούντα (οφειλέτη) αίτηση επαναπροσδιορισμού, με το περιεχόμενο και τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4Β και εντός των προθεσμιών του άρθρου 4Δ και να επιδοθεί (μεταξύ άλλων) στους πιστωτές των οποίων ζητείται η ρύθμιση με τη διαδικασία και εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 4ΣΤ. Η αίτηση επαναπροσδιορισμού επέχει θέση κλήσης προς συζήτηση.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4Α και το άρθρο 4Ζ, αίτηση ρύθμισης οφειλών για την οποία δεν υποβάλλεται εμπροθέσμως αίτηση επαναπροσδιορισμού σύμφωνα με τα άρθρα 4Β έως 4Ζ λογίζεται ως «μηδέποτε ασκηθείσα». Επίσης, στο άρθρο 4Κ ορίζεται ότι, με την επιφύλαξη του άρθρου 4Α (δηλαδή της υποβολής αίτησης επαναπροσδιορισμού), υποθέσεις που έχουν προσδιορισθεί για συζήτηση σε δικασίμους μεταγενέστερες της 15ης/6/2021 λογίζονται «αυτοδικαίως αποσυρθείσες».

Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι η μη εμπρόθεσμη υποβολή αίτησης επαναπροσδιορισμού συνεπάγεται την αυτοδίκαιη κατάργηση της σχετικής δίκης. Όπως ειδικότερα προβλέπεται στο άρθρο 4Z του νόμου, στην ανωτέρω περίπτωση «καταργείται» (δηλαδή παύει να ισχύει) αυτοδικαίως η προσωρινή διαταγή που χορηγήθηκε στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας του ν. 3869/2010 (κατ' άρθρο 5 του ν. 3869/2010) και κάθε πιστωτής που δικαιολογεί έννομο συμφέρον μπορεί να λάβει σχετική βεβαίωση από τη γραμματεία του οικείου δικαστηρίου.

Β. Υποβολή αίτησης επαναπροσδιορισμού - Προθεσμίες

1. Υποβολή - περιεχόμενο της αίτησης

Σύμφωνα με το άρθρο 4B, η αίτηση επαναπροσδιορισμού υποβάλλεται αποκλειστικά μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης, με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (Ε.Γ.Δ.Ι.Χ.), μέσω πληρεξουσίου δικηγόρου του οφειλέτη.

Στο ανωτέρω άρθρο ορίζεται ότι η αίτηση επαναπροσδιορισμού περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα στοιχεία της εκκρεμούς αίτησης ρύθμισης οφειλών (γενικό και ειδικό αριθμό κατάθεσης, δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί, αριθμό κατάθεσης ενδιάμεσων κλήσεων που έχουν κατατεθεί και αφορούν την αρχική αίτηση), το διαδικαστικό ιστορικό της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν αναβολών και ματαιώσεων που έχουν μεσολαβήσει, προσωρινών διαταγών ή αποφάσεων αναστολής που έχουν χορηγηθεί καθώς και τα στοιχεία των διαδίκων και των νόμιμων εκπροσώπων τους, των πιστωτών, έναντι των οποίων ζητείται η ρύθμιση, και των προσώπων των οποίων διατάχθηκε η κλήτευση.

Επισημαίνεται ότι, όταν στους πιστωτές έναντι των οποίων ζητείται η ρύθμιση οφειλών κατά το ν. 3869/2010 περιλαμβάνεται το Δημόσιο, στην αίτηση επαναπροσδιορισμού αναγράφονται υποχρεωτικά η Υπηρεσία/οι Υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης (Δ.Ο.Υ./ελεγκτικά κέντρα/Ε.Μ.ΕΙΣ., κατά περίπτωση), οι προϊστάμενοι των οποίων είναι αρμόδιοι για την επιδίωξη είσπραξης των προς ρύθμιση οφειλών (τρίτο εδάφιο του στοιχ. α' του άρθρου 4 Β). Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 20 του ν. 3086/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 του ν. 4569/2018 (ΦΕΚ Α' 179), οι ανωτέρω προϊστάμενοι έχουν -κατ' αρχήν- την αρμοδιότητα δικαστικής εκπροσώπησης του Δημοσίου, ως πιστωτή, κατά τη συζήτηση αιτήσεων του ν. 3869/2010 στον πρώτο βαθμό και σε αυτούς γίνεται

αποκλειστικά η κοινοποίηση όλων των αιτήσεων και κάθε άλλου δικογράφου ή διαδικαστικού εγγράφου στο πλαίσιο της δίκης του ν. 3869/2010.

2. Προθεσμίες υποβολής

Στο άρθρο 4Δ του ν. 3869/2010 τίθενται οι αποκλειστικές προθεσμίες για την υποβολή αιτήσεων επαναπροσδιορισμού με κριτήριο την ημερομηνία κατάθεσης της εκκρεμούς αίτησης ρύθμισης οφειλών του ν. 3869/2010. Κατ' εξαίρεση, ειδική προθεσμία προβλέπεται στο νόμο για την υποβολή αιτήσεων επαναπροσδιορισμού αναφορικά με αιτήσεις του ν. 3869/2010 η εκδίκαση των οποίων αναβάλλεται μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4745/2020, δηλαδή μετά την 6η/11/2020, για δικάσιμο μεταγενέστερη της 15ης/6/2021 καθώς και αναφορικά με αιτήσεις η συζήτηση των οποίων ματαιώνεται μετά την 6η/11/2020 και επαναφέρονται με κλήση για δικάσιμο επίσης μεταγενέστερη της 15ης/6/2021.

Στον κάτωθι πίνακα περιλαμβάνονται οι προθεσμίες που τίθενται στο νόμο για την υποβολή αιτήσεων επαναπροσδιορισμού:

Ημερομηνία κατάθεσης αίτησης ν. 3869/2010	Προθεσμία για την υποβολή αίτησης επαναπροσδιορισμού
έως και την 31η/12/2014	από την 1η/12/2020 ως και την 15η/1/2021
από την 1η/1/2015 ως και την 30η/6/2015	από την 1η/12/2020 ως και την 31η/1/2021
από την 1η/7/2015 ως και την 31η/12/2015	από την 1η/12/2020 ως και την 15η/2/2021
από την 1η/1/2016 ως και την 30η/6/2016	από την 1η/12/2020 ως και την 28η/2/2021
από την 1η/7/2016 ως και την 31η/12/2016	από την 1η/12/2020 ως και την 15η/3/2021
από την 1η/1/2017 ως και την 30η/6/2017	από την 1η/12/2020 ως και την 31η/3/2021
από την 1η/7/2017 ως και την 31η/12/2017	από την 1η/12/2020 ως και την 15η/4/2021
από την 1η/1/2018 ως και την 30η/6/2018	από την 1η/12/2020 ως και την 30η/4/2021

από την 1η/7/2018 ως και την 31η/12/2018	από την 1η/12/2020 ως και την 15η/5/2021
από την 1η/1/2019 και μετά	από την 1η/12/2020 ως και την 31η/5/2021
Ανεξαρτήτως ημερομηνίας κατάθεσης:	
χορήγηση αναβολής μετά την 6η/11/2020 για δικάσιμο μετά την 15η/6/2021	από την 1η/12/2020 ως και την 30η/6/2021
ματαίωση συζήτησης μετά την 6η/11/2020 και επαναφορά για δικάσιμο μετά την 15η/6/2021	από την 1η/12/2020 ως και την 30η/6/2021

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα, οι προθεσμίες δεν είναι διαδοχικές, αλλά έχουν ως κοινή χρονική αφετηρία την 1η/12/2020 και διευρύνονται όσο μεταγενέστερη είναι η ημερομηνία κατάθεσης (με την προαναφερθείσα εξαίρεση), κατ' αντιστοιχία προφανώς με τον αριθμό των εκκρεμών αιτήσεων. Παρατηρείται, ότι η κοινή αφετηρία των προθεσμιών αυξάνει τον κίνδυνο μαζικής ταυτόχρονης υποβολής αιτήσεων επαναπροσδιορισμού από τους οφειλέτες, με συνεπακόλουθη υποχρέωση των αρμόδιων Υπηρεσιών της Φορολογικής Διοίκησης για ταυτόχρονο χειρισμό και παρακολούθηση μεγάλου αριθμού υποθέσεων του ν. 3869/2010 (βλ. κατωτέρω κεφ. Γ.2. της παρούσας).

Όπως προαναφέρθηκε, σε περίπτωση που δεν υποβληθεί αίτηση επαναπροσδιορισμού ή η αίτηση επαναπροσδιορισμού υποβληθεί μετά το πέρας της αντίστοιχης (κατά τα ανωτέρω) προθεσμίας, η δίκη του ν. 3869/2010 καταργείται αυτοδικαίως. Επομένως, παύει να ισχύει τόσο η προσωρινή διαταγή που χορηγήθηκε στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας (κατ' άρθρο 5 του ν. 3869/2010) όσο και κάθε έννομη συνέπεια που επέρχεται από την κατάθεση της αίτησης του ν. 3869/2010, όπως η τυχόν ισχύουσα απαγόρευση λήψης καταδικωκτικών μέτρων σε βάρος του οφειλέτη (στις περιπτώσεις που δεν έχει συζητηθεί ακόμα το αίτημα προσωρινής διαταγής) καθώς και η αναστολή παραγραφής των απαιτήσεων του Δημοσίου που έχουν περιληφθεί στην αίτηση του οφειλέτη, κατά τις παρ. 5 ή 5α και 6 του άρθρου 4 του ν. 3869/2020, αντίστοιχα.

Γ. Επίδοση στο Δημόσιο της αίτησης επαναπροσδιορισμού - Αποστολή απόψεων και δήλωσης παράστασης

1. Επίδοση της αίτησης επαναπροσδιορισμού

Σύμφωνα με το άρθρο 4Ε του ν. 3869/2010, η αίτηση επαναπροσδιορισμού (που, όπως προαναφέρθηκε, υποβάλλεται αποκλειστικά μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης, με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ.) διαβιβάζεται ηλεκτρονικά, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στη γραμματεία του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η αίτηση ρύθμισης οφειλών και ο γραμματέας συντάσσει πράξη κατάθεσης της αίτησης, την οποία και αναρτά στην ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Η αίτηση επαναπροσδιορισμού και η πράξη κατάθεσης κοινοποιούνται εν συνεχεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4ΣΤ του νόμου, στον αιτούντα και στα υπόλοιπα πρόσωπα του άρθρου 4Β, που αναγράφονται υποχρεωτικά στην αίτηση, δηλαδή στους λοιπούς διαδίκους και τους νόμιμους εκπροσώπους τους, τους πιστωτές έναντι των οποίων ζητείται η ρύθμιση και τα πρόσωπα των οποίων διατάχθηκε η κλήτευση καθώς και σε τυχόν ομοδίκους που δεν συνέπραξαν στην αίτηση επαναπροσδιορισμού (παρ. 2 του άρθρου 4Β). Σημειώνεται ότι, αν και δεν αναφέρονται διακριτά μεταξύ των προσώπων του άρθρου 4Β, η κοινοποίηση πρέπει να γίνεται προφανώς και στους τυχόν εγγυητές, όπως προκύπτει τόσο από τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3869/2010 περί υποχρεωτικής επίδοσης της αίτησης ρύθμισης στους πιστωτές και τους εγγυητές όσο και από την παρ. 3 του άρθρου 4 ΣΤ, όπου γίνεται ειδική αναφορά στην επίδοση στο Δημόσιο τόσο υπό την ιδιότητα του πιστωτή όσο και υπό την ιδιότητα του εγγυητή.

Η κοινοποίηση της αίτησης επαναπροσδιορισμού και της πράξης κατάθεσης στα ανωτέρω πρόσωπα γίνεται κατά το νόμο μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου, για όσα από τα ανωτέρω πρόσωπα δεν δηλώθηκε στην αίτηση επαναπροσδιορισμού διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή Α.Φ.Μ., διενεργείται υποχρεωτικά επίδοση σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 122 έως 143 του ΚΠολΔ.

Όσον αφορά το Δημόσιο, στην παρ. 3 του άρθρου 4ΣΤ ορίζεται ότι οι επιδόσεις προς τις αρμόδιες για την επιδίωξη της είσπραξης των οφειλών Υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης (όταν το Δημόσιο έχει την ιδιότητα του πιστωτή) ή την Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (όταν το Ελληνικό Δημόσιο καλείται ως εγγυητής των προς ρύθμιση οφειλών), ενεργούνται αποκλειστικά με την ηλεκτρονική διαβίβαση της αίτησης και των προσαρτημάτων της στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχουν δηλώσει.

Σύμφωνα με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, για τις κοινοποιήσεις που ενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης, με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, εκδίδεται ηλεκτρονικό πιστοποιητικό, το οποίο αναρτάται στην πλατφόρμα και επέχει θέση έκθεσης επίδοσης.

Το πρόσωπο στο οποίο απευθύνεται η κοινοποίηση τεκμαίρεται ότι αποκτά πρόσβαση στο περιεχόμενο της αίτησης, που κοινοποιείται ηλεκτρονικά, δέκα (10) το αργότερο εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίησή της, εκτός εάν το πρόσωπο αυτό αποδείξει τη συνδρομή λόγων ανωτέρας βίας που δεν επέτρεψαν την πρόσβαση στο περιεχόμενο της αίτησης.

Η κοινοποίηση της αίτησης επαναπροσδιορισμού πρέπει να γίνει εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κατάθεσή της, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 4ΣΤ, άλλως η αίτηση λογίζεται ως μηδέποτε ασκηθείσα. Εξαίρεση από την ανωτέρω προθεσμία προβλέπεται στην παρ. 6 του ίδιου άρθρου για τυχόν επιδόσεις στην αλλοδαπή.

2. Αποστολή των απόψεων του Δημοσίου

α. Σύμφωνα με το άρθρο 4Η του ν. 3869/2010, οι διάδικοι καταθέτουν τις προτάσεις και προσκομίζουν τα αποδεικτικά μέσα και τα διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με αυτές εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης επαναπροσδιορισμού (η ημερομηνία προκύπτει από την πράξη κατάθεσης που αναρτάται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, σύμφωνα με το άρθρο 4Ε, και επιδίδεται στο Δημόσιο και τα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη μαζί με την αίτηση επαναπροσδιορισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4ΣΤ). Με τις προτάσεις, δηλαδή εντός της ίδιας ως άνω προθεσμίας, πρέπει να προβάλλονται, σύμφωνα με το άρθρο 4Ι του νόμου όλοι οι ισχυρισμοί των διαδίκων, επί ποινή απαραδέκτου.

Σημειώνεται ότι ο νόμος (άρθρο 4Θ) προβλέπει τη δυνατότητα κατάθεσης από τους διαδίκους και τυχόν προσθήκης στις προτάσεις τους, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των προτάσεων, η οποία αφορά όμως αποκλειστικά την αντίκρουση ισχυρισμών που προβλήθηκαν το πρώτον με τις προτάσεις (π.χ. του αιτούντος) ή αφορούν σε αποδεικτικά μέσα που προβλήθηκαν το πρώτον με αυτές, με την προβολή νέων ισχυρισμών και την προσκόμιση νέων αποδεικτικών μέσων από τον καταθέτοντα την προσθήκη.

Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 4Θ, από την παρέλευση της προθεσμίας κατάθεσης της προσθήκης κλείνει ο φάκελος της δικογραφίας.

Όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 4Η, σε περίπτωση που άπαντες οι διάδικοι δεν καταθέσουν καθόλου προτάσεις ή καταθέσουν εκπροθέσμως προτάσεις, η αίτηση λογίζεται ως μηδέποτε ασκηθείσα.

β. Ειδικά όσον αφορά την κατάθεση προτάσεων από το Δημόσιο, ως διάδικο, με την ιδιότητα του πιστωτή των προς ρύθμιση οφειλών, ο νόμος (παρ. 1 του άρθρου 4Η και άρθρο 4Ι) παραπέμπει ρητά στην εφαρμογή του άρθρου 46 του ν. 4569/2018, με το οποίο αντικαταστάθηκε η παρ. 6 του άρθρου 20 του ν. 3086/2002 (σχετική η εγκύκλιος ΠΟΛ. 1213/2018)

Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι εντός της ως άνω προβλεπόμενης προθεσμίας των 60 ημερών από την κατάθεση στο δικαστήριο της αίτησης επαναπροσδιορισμού, ο αρμόδιος για την είσπραξη Προϊστάμενος Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης πρέπει να αποστείλει στη γραμματεία του ειρηνοδικείου τις απόψεις του για την αίτηση ρύθμισης οφειλών και κάθε αναγκαίο έγγραφο και στοιχείο σχετικά με τα χρέη του οφειλέτη καθώς και τη γραπτή δήλωση παράστασης αυτού στη δίκη, ως εκπροσώπου του Ελληνικού Δημοσίου. Επομένως, δεν είναι επιτρεπτή στις εν λόγω δικαστικές υποθέσεις η αποστολή απόψεων του Δημοσίου σε μεταγενέστερο χρόνο, έως δηλαδή την παραμονή της συζήτησης, όπως προβλέπεται στην ΠΟΛ. 1213/2018.

Επισημαίνεται ότι η εμπρόθεσμη αποστολή απόψεων από τη Φορολογική Διοίκηση επί των αιτήσεων του ν. 3869/2010 που επαναπροσδιορίζονται σύμφωνα με την παρούσα διαδικασία των άρθρων 4Α έως 4Κ του νόμου απαιτείται σε κάθε περίπτωση, ακόμα κι αν έχουν ήδη αποσταλεί απόψεις επί της κύριας αίτησης μετά την επίδοση της αρχικής αίτησης ρύθμισης (π.χ. μέσω της αποστολής ενιαίων απόψεων για το σχέδιο ρύθμισης, το αίτημα προσωρινής διαταγής και την κύρια αίτηση, σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που περιλαμβάνονται στην ΠΟΛ. 1213/2018, κεφ. Δ.1), με τυχόν επικαιροποίηση αυτών, εφόσον η Υπηρεσία έχει λάβει γνώση κατά το μεσοδιάστημα νέων κρίσιμων στοιχείων για το χειρισμό της υπόθεσης.

Ομοίως, απαιτείται η αποστολή νέας δήλωσης παράστασης του Προϊσταμένου, με σχετική προσαρμογή του περιεχομένου του υποδείγματος που επισυνάπτεται στην ΠΟΛ. 1213/2018. Στη νέα δήλωση παράστασης πρέπει να αναφέρονται, επιπλέον των στοιχείων της αρχικής αίτησης ρύθμισης, και τα στοιχεία της αίτησης επαναπροσδιορισμού, να απαλειφθεί η

αναφορά στη συζήτηση του αιτήματος για επικύρωση προδικαστικού συμβιβασμού ή έκδοση προσωρινής διαταγής (εφόσον έχει ήδη λάβει χώρα η συζήτηση αυτή) και να αντικατασταθεί η φράση «καθώς και σε κάθε μετ' αναβολή δικάσιμο» από τη φράση «καθώς και σε τυχόν επανάληψη της συζήτησης», σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του νέου άρθρου 41B του νόμου (βλ. κατωτέρω στο κεφ. Δ.2. της παρούσας).

Αναφορικά με τον τρόπο αποστολής των απόψεων και της δήλωσης παράστασης εφαρμόζονται κατ' αρχήν τα οριζόμενα στην ΠΟΛ. 1213/2018 (κεφ. Δ.3.). Σημειώνεται, ωστόσο, ότι στην παρ. 1 του άρθρου 4H του ν. 3869/2010 προβλέπεται και η δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης και τήρησης του φακέλου δικογραφίας σε ηλεκτρονική μορφή σε όσα δικαστήρια έχουν ενταχθεί στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων για την Πολιτική και Ποινική Διαδικασία (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ).

Κατά τα λοιπά, για την εξέταση των εν λόγω δικαστικών υποθέσεων και τη διατύπωση των απόψεων του Δημοσίου ισχύουν τα οριζόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ 1213/2018, σε συνδυασμό με τις εγκυκλίου ΠΟΛ. 1036/2016 και 1222/2018.

Εξυπακούεται, ότι εξακολουθεί να ισχύει, αναφορικά με την εκπροσώπηση του Δημοσίου ως πιστωτή στη συζήτηση αιτήσεων του ν. 3869/2010 που επαναπροσδιορίζονται με την παρούσα διαδικασία των άρθρων 4Α έως 4Κ του νόμου, η δυνατότητα που προβλέπεται στο άρθρο 46 του ν. 4569/2018, να ζητηθεί αιτιολογημένα από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης, σε ειδικές περιπτώσεις υποθέσεων που παρουσιάζουν ιδιαίτερα νομικά προβλήματα, ο ορισμός, ως εκπροσώπου του Δημοσίου, μέλους του Ν.Σ.Κ. ή δικηγόρου, σε έδρες Πρωτοδικείων που δεν λειτουργεί Γραφείο του Ν.Σ.Κ. (βλ. κεφ. Ε.2. της ΠΟΛ. 1213/2018).

Κατόπιν των ανωτέρω, επισημαίνονται ιδιαίτερα: i. η σύντομη προθεσμία που προβλέπεται στο νόμο για την αποστολή των απόψεων του Δημοσίου, η οποία έχει ως αφετηρία, όπως προαναφέρθηκε, όχι την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης επαναπροσδιορισμού, αλλά την ημερομηνία κατάθεσής της στη γραμματεία του ειρηνοδικείου, που μπορεί να απέχει έως και 30 ημέρες από την κοινοποίηση στο Δημόσιο, με αποτέλεσμα το χρονικό περιθώριο για τις ενέργειες της Φορολογικής Διοίκησης να περιορίζεται ενδεχομένως στην πράξη σε μόλις 30 ημέρες (αντί 60), ii. η υποχρέωση επανυποβολής, στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας, απόψεων που τυχόν έχουν ήδη υποβληθεί επί της κύριας αίτησης σε προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας, με τυχόν επικαιροποίηση αυτών, καθώς και υποβολής νέας δήλωσης παράστασης, με

προσαρμογή του περιεχομένου αυτής, κατά τα προαναφερθέντα και iii. το ενδεχόμενο ταυτόχρονης κατάθεσης μεγάλου αριθμού αιτήσεων επαναπροσδιορισμού αρμοδιότητας της ίδιας Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης, με αποτέλεσμα να απαιτείται ο χειρισμός από αυτήν μεγάλου αριθμού υποθέσεων εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος.

Δ. Συζήτηση της αίτησης και έκδοση απόφασης - Ενημέρωση της Φορολογικής Διοίκησης

1. Δικάσιμος

Ο ορισμός δικασίμου για τις αιτήσεις που εισάγονται προς συζήτηση κατ' εφαρμογή της διαδικασίας των άρθρων 4Α έως 4Κ του ν. 3869/2010 γίνεται μετά το κλείσιμο της δικογραφίας, δηλαδή μετά την πάροδο της προθεσμίας για την κατάθεση προτάσεων (άρθρο 4 Η) και την κατάθεση τυχόν προσθήκης-αντίκρουσης (άρθρο 4Θ). Στην παρ. 1 του άρθρου 4ΙΒ προβλέπεται σύντομη προθεσμία για τη συζήτηση της υπόθεσης, ήτοι εντός 45 ημερών από το κλείσιμο της δικογραφίας, εκτός από τις περιπτώσεις υπέρβασης του προβλεπόμενου στον κανονισμό του δικαστηρίου ανώτατου αριθμού υποθέσεων ανά δικαστή, οπότε η δικάσιμος πρέπει να ορίζεται κατά νόμο στον «απολύτως αναγκαίο χρόνο».

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4ΙΒ, το πινάκιο του ειρηνοδικείου, δηλαδή το βιβλίο στο οποίο καταχωρίζονται οι υποθέσεις που θα συζητηθούν σε κάθε δικάσιμο (άρθρο 226 ΚΠολΔ) μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά. Επίσης, στην ανωτέρω παράγραφο, προβλέπεται η δυνατότητα γνωστοποίησης στους διαδίκους, με πρωτοβουλία του γραμματέα του δικαστηρίου, της δικασίμου που ορίσθηκε, με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αυτών.

2. Διαδικασία συζήτησης

Στις παρ. 3 - 5 του άρθρου 4ΙΒ, ρυθμίζεται η διαδικασία συζήτησης των υποθέσεων του ν. 3869/2010 που επαναπροσδιορίζονται κατ' εφαρμογή του νέου νόμου.

Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, σε αντίθεση με τα ισχύοντα σήμερα στις δίκες του ν. 3869/2010 (και, εν γένει, στις δίκες εκούσιας δικαιοδοσίας) και για λόγους επιτάχυνσης της διαδικασίας, κατά τη δικάσιμο δεν εξετάζονται μάρτυρες και η υπόθεση συζητείται και χωρίς την παρουσία των διαδίκων ή των πληρεξούσιων δικηγόρων τους, χωρίς τη δυνατότητα αναβολής της συζήτησης. Οι κανόνες περί υποχρεωτικής προφορικής συζήτησης στις δίκες

εκούσιας δικαιοδοσίας (παρ. 2 του άρθρου 115 ΚΠολΔ) και προβολής ισχυρισμών μέχρι την περάτωση της συζήτησης (άρθρο 745 ΚΠολΔ) δεν έχουν εφαρμογή.

Ο νόμος προβλέπει, ωστόσο, τη δυνατότητα επανάληψης της συζήτησης, με διάταξη που κοινοποιείται στους διαδίκους με ηλεκτρονικά μέσα και επέχει θέση κλήτευσης, αν το δικαστήριο κρίνει, ότι η εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο ή η παροχή διευκρινίσεων από τους διαδίκους είναι απολύτως αναγκαία, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου.

3. Ενημέρωση για την έκδοση δικαστικής απόφασης - Άσκηση ενδίκων μέσων

α. Σύμφωνα με το άρθρο 4ΙΔ του ν. 3869/2010, η απόφαση εκδίδεται το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από τη συζήτηση της αίτησης επαναπροσδιορισμού και μπορεί να αναρτηθεί με επιμέλεια της γραμματείας του οικείου δικαστηρίου και στην ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Όσον αφορά την άσκηση ενδίκων μέσων, επισημαίνεται η ειδική προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 4ΙΖ («Ένδικα Μέσα») του ν. 3869/2010, αναφορικά με την άσκηση έφεσης κατά των αποφάσεων που εκδίδονται με την εν λόγω διαδικασία. Σύμφωνα με το άρθρο 4ΙΖ, σε περίπτωση που δεν έχει λάβει χώρα επίδοση της απόφασης στο Δημόσιο, η προθεσμία για την άσκηση έφεσης είναι έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης (αντί της αντίστοιχης, γενικά ισχύουσας, προθεσμίας των 2 ετών από τη δημοσίευση της απόφασης, που προβλέπεται στο άρθρο 518 του ΚΠολΔ). Σε περίπτωση που η απόφαση επιδοθεί στη Φορολογική Διοίκηση, ισχύει η προθεσμία των τριάντα (30) ημερών από την επίδοση, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 518 του ΚΠολΔ, στην οποία παραπέμπει το άρθρο 4ΙΖ του ν. 3869/2010.

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 46 του ν. 4569/2018 τα ένδικα μέσα κατά των δικαστικών αποφάσεων του ν. 3869/2010 (έφεση και αναίρεση, σύμφωνα με το άρθρο 14 του νόμου) ασκούνται για λογαριασμό του Δημοσίου από μέλος του Ν.Σ.Κ. ή δικηγόρο του Δημοσίου σε έδρες Πρωτοδικείων που δεν λειτουργεί Γραφείο Ν.Σ.Κ. Για την άσκησή τους ακολουθείται η διαδικασία που ορίζεται στη σχετική εγκύκλιο ΠΟΛ. 1213/2018 (κεφ. Ε.1.). Ομοίως, σε περίπτωση άσκησης ένδικου μέσου από άλλο διάδικο (που στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου), ο φάκελος αποστέλλεται στο Ν.Σ.Κ., το οποίο και αναλαμβάνει στο στάδιο αυτό την εκπροσώπηση του Δημοσίου.

β. Δεδομένου ότι δεν προβλέπεται στο νόμο υποχρέωση επίδοσης ή αποστολής (από τη γραμματεία του δικαστηρίου) στη Φορολογική Διοίκηση των

δικαστικών αποφάσεων του ν. 3869/2010 και ότι οι εν λόγω δικαστικές υποθέσεις πρώτου βαθμού δεν παρακολουθούνται κατ' αρχήν, μετά το ν. 4569/2018, από το Ν.Σ.Κ., είναι επιβεβλημένη, στο μέτρο του δυνατού, η τακτική παρακολούθηση από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της πορείας των δικών αυτών και της έκδοσης αποφάσεων επί των αιτήσεων του ν. 3869/2010, δίνοντας προτεραιότητα στις υποθέσεις στις οποίες τίθενται υπ' όψιν του δικαστηρίου στοιχεία που αφορούν τη μη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων για την υπαγωγή του αιτούντος ή οφειλών αυτού στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3869/2010, σε συνδυασμό με την ύπαρξη αξιόλογου οικονομικού αντικειμένου αναφορικά με τις απαιτήσεις του Δημοσίου. Η ανάγκη αυτή, είναι εντονότερη, όπως είναι ευνόητο, αναφορικά με τις αιτήσεις που επαναπροσδιορίζονται στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας των άρθρων 4Α έως 4Κ του νόμου, λόγω της αναμενόμενης εκδίκασης μεγάλου αριθμού υποθέσεων εντός σύντομου χρονικού διαστήματος και της συντομότερης (σε σχέση με τα γενικά ισχύοντα κατ' άρθρο 518 ΚΠολΔ) προθεσμίας για την άσκηση έφεσης.

Πηγές άμεσης ενημέρωσης της Φορολογικής Διοίκησης για την έκδοση δικαστικής απόφασης επί των εν λόγω αιτήσεων, σε περίπτωση μη επίδοσης ή, κατ' άλλο τρόπο, γνωστοποίησης αυτής από τον ενδιαφερόμενο οφειλέτη, είναι οι κάτωθι:

i. Η προβλεπόμενη στο ν.4745/2020 ηλεκτρονική πλατφόρμα, στην οποία δύναται να αναρτώνται, κατ' άρθρο 4ΙΔ του ν. 3869/2010, οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής. Σε κάθε περίπτωση, η ανάρτηση στην πλατφόρμα προβλέπεται στο νόμο ως δυνητική.

ii. Το αρχείο των αιτήσεων του ν. 3869/2010 που τηρείται στη γραμματεία κάθε ειρηνοδικείου, όπου εγγράφονται τα ονόματα των αιτούντων, η πορεία των αιτήσεων τους και οι αποφάσεις που εκδίδονται κατ' άρθρο 13 του ν. 3869/2010.

iii. Η «Ψηφιακή Πύλη Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης του ΟΣΔΔΥ» (www.solon.gov.gr), μόνο αναφορικά με την πορεία των υποθέσεων στα Ειρηνοδικεία Αττικής και Θεσσαλονίκης, με κριτήρια αναζήτησης το αρμόδιο δικαστήριο και τα στοιχεία κατάθεσης της αίτησης (αριθμό/έτος). Από τον ανωτέρω ιστότοπο παρέχεται όμως, ως γνωστόν, ενημέρωση μόνο για το αποτέλεσμα της συζήτησης, τα στοιχεία της δικαστικής απόφασης και το «είδος διατακτικού» (δεκτή/δεκτή εν μέρει/απορρίπτεται) και όχι για το συνολικό περιεχόμενο της απόφασης.

γ. Στο άρθρο 4ΙΣΤ του νόμου προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης τριτανακοπής, για την ακύρωση της δικαστικής απόφασης ή του τυχόν επικυρωθέντος πρακτικού διαμεσολάβησης (βλ. κατωτέρω, κεφ. Ε της παρούσας) από «πιστωτές που δεν προσέλαβαν την ιδιότητα του διαδίκου», εντός τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την επικύρωση του πρακτικού.

Ζήτημα άσκησης τριτανακοπής ενδέχεται να ανακύψει σε περίπτωση που δεν είχε επιδοθεί στο Δημόσιο η αίτηση επί της οποίας εκδόθηκε η δικαστική απόφαση, με αποτέλεσμα να μην αποσταλούν οι απόψεις του στη δίκη με δήλωση παράστασης. Στην περίπτωση αυτή, όπως και για την άσκηση κάθε ενδίκου βοηθήματος ή μέσου στο πλαίσιο της διαδικασίας του ν. 3869/2010, το Δημόσιο εκπροσωπείται από μέλος του Ν.Σ.Κ. ή δικηγόρο του Δημοσίου σε έδρες Πρωτοδικείων που δεν λειτουργεί Γραφείο Ν.Σ.Κ.

Ε. Διαδικασία διαμεσολάβησης

Τέλος, στο νέο άρθρο 4ΙΕ («Διαμεσολάβηση») του ν. 3869/2010 προβλέπεται η δυνατότητα κάθε διαδίκου, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, να προσκαλέσει τους υπόλοιπους διαδίκους, τους πιστωτές ή τον αιτούντα, σε απόπειρα εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς με διαμεσολάβηση. Η απόπειρα διενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 5, 7 και 8 του ν. 4640/2019 («Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», ΦΕΚ Α΄ 190). Η πρόσκληση για διαμεσολάβηση δεν αναστέλλει τη διαδικασία ή τις προθεσμίες που προβλέπονται στο νέο νόμο. Εφόσον ο αιτών και οι πιστωτές καταλήξουν σε συμφωνία, η κατάρτιση πρακτικού διαμεσολάβησης επάγεται αυτοδίκαιη κατάργηση της δίκης ως προς αυτούς.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση πρόσκλησης του Δημοσίου, ως πιστωτή, σε διαδικασία διαμεσολάβησης κατά το νέο άρθρο 4ΙΕ του ν. 3869/2010, το Δημόσιο εκπροσωπείται από τον αρμόδιο για την επιδίωξη της είσπραξης των οφειλών Προϊστάμενο Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης, κατ' εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 20 του ν. 3086/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 του ν. 4569/2018, σύμφωνα με σχετικές διευκρινίσεις που παρασχέθηκαν από το Ν.Σ.Κ. (σχετικό έγγραφο υπ' αρ. πρωτ. 155997/24-11-2020 της Κ.Υ. του Ν.Σ.Κ.).

Συν.: 1.Απόσπασμα του ΦΕΚ 214 Α΄/6-11-2020: άρθρα 1 και 101 (έναρξη ισχύος) του ν. 4745/2020 (6 σελίδες)

2. ΦΕΚ 5278 Β΄/30-11-2020 : η υπ΄ αριθ. 136042 ΕΞ/30-11-2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Επικράτειας (7 σελίδες)

Ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Α. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ΄
2. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής
3. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας
4. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΑΔΕ

Β. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες Πίνακα Α΄ (πλην των αποδεκτών προς ενέργεια)
2. Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης
3. Αποδέκτες Πίνακα Δ΄
4. Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
5. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών κ. Βεσυρόπουλου
6. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας
7. Υπουργείο Δικαιοσύνης (με την παράκληση να κοινοποιηθεί σε όλα τα Ειρηνοδικεία)
8. Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης

3. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης

4. Διεύθυνση Εισπράξεων - Τμήματα Α,Β,Γ,Δ,Ε, Γραμματεία